ANALIZA

Utvrđivanjem konačnih rezultata, po leks specijalisu, prestala je da postoji Vlada izbornog povjerenja

Milorad Vujović Raško Konjević Goran Danilović Boris Marić Budimir Mugoša

Kraj političkog eksperimenta

Na kraju izborne utakmice i pred formiranje nove izvršne vlasti, opoziciji su na raspolaganju dva scenarija: ili da ostanu na ulici i rizikuju međunarodnu osudu ili da se odluče za preispitivanje stranačkih politika i krenu u ozbiljne kadrovske promjene

PODGORICA - Utvrđivanjem konačnih rezultata izbora od Državne komisije, zvanično je, shodno članovima leks specijalisa, istekao mandat opozicionim ministrima u izvršnoj vlasti, čime je i formalno prestala da postoji Vlada izbornog povjerenja.

Posebni zakon za sprovođenje političkog sporazuma o slobodnim i fer izborima, leks specijalis, donešen je, kako je navedeno u obrazloženju zakona, „radi stvaranja uslova za osnaživanje povjerenja u izborni proces i eliminisanje razloga za osporavanje regularnosti predstojećih izbora". Drugim riječima, glavni cilj predlagača je bio da na kraju izbornog procesa imamo priznanje izbornih rezultata i čestitanje pobjedniku.

Nepriznavanje izbora

Međutim, ništa se od toga nije desilo: opozicija nije priznala rezultate izbora, čime nije ispunjen prvi i ključni cilj Vlade izbornog povjerenja – da imamo nesporan izborni rezultat, priznat od strane svih učesnika. Nasuprot tome: opozicija, predvođena Demokratskim frontom, prvi put je u istoriji crnogorskog parlamentarizma otišla i korak dalje i potpisala dokument kojim se obavezala na nepriznavanje rezultata izbora?!

Formalni razlog nema veze sa izbornim procesom: po opoziciji, hapšenja osumnjičenih za terorizam i stvaranje kriminalne organizacije dan prije izbora su direktno uticali na izborni rezultat. Tvrde da je to uticalo na neopredijeljene birače, tako što je „drastičnim smanjenjem izlaznosti" u popodnevnim časovima DPS namakla dovoljno da sa svojim partnerima formira većinu. Apsurdno objašnjenje imajući u vidu da je izlaznost za crnogorske prilike bila rekordna za parlamentarne izbore - čak 73 odsto, a da je rasla izlaznost i nakon saopštenja Specijalnog tužilaštva o hapšenjima državljana Srbije.

Visoku izlaznost kao pozitivnu karakteristiku crnogorskih izbora iznijeli su i članovi posmatračke misije, EU i SAD priznajući toj istoj Vladi izbornog povjerenja da je uspješno sprovela izborni proces.

„Faulovi"

Da čitava stvar sa Vladom izbornog povjerenja ne miriše na dobro, slutilo se i prije izbora.

Počnimo prvo od kadrova. Opozicioni izbor da u Vladu uđu dva iskusna političara - Goran Danilović i Raško Konjević - uz pojačanje iz NVO sektora Borisa Marića i dva nestranačka kandidata Milorada Vujovića i Budimira Mugošu, koje je predložila GP URA, nije se pokazao kao dobra rješenja.

Jednostavno, opozicioni članovi Vlade nijesu iskoristili ukazanu priliku. Nijesu otkrili niti jednu značajniju zloupotrebu državnog novca, a neki od njih se nijesu proslavili u susretima sa stranim diplomatama, falsifikujući njihove izjave u zvaničnim saopštenjima.

Da stvar bude gora, dio opozicije je u jeku mandata Vlade izbornog povjerenja potpisao dokument po kome nakon izbora neće ulaziti u vladu sa DPS-om, iako su već participirali u Vladi izbornog povjerenja u kojoj je DPS imao dominantan uticaj!

Tu nije kraj svim opozicionim faulovima. Ministar unutrašnjih poslova Goran Danilović - iako je govorio da „zloupotreba može biti samo ako zaspu svi članovi biračkog odbora" - ipak nije potpisao rješenje o biračkom spisku, navodeći kao razlog da je prostom većinom donijet Zakon o biračkom spisku. Zanimljivo: upravo za taj zakon je i sam Danilović glasao kao šef poslaničkog kluba Demokratskog fronta!

Danilović je i u centru afere sa premještanjem ličnih podataka građana, koje je po sopstvenom priznanju „bekapovao" na sigurno mjesto, narušavajući tako bezbjednosne protokole, iznoseći iz sistema ne samo jedinstvene matične brojeve građana, već i njihove slike sa ličnih dokumenata. Zbog tog postupka protiv Danilovića je pokrenut prekršajni postupak od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka.

Taktiziranje i mijenjanje uloga - čas opozicije, čas vlasti - nije se isplatilo koaliciji Ključ, čiji je Danilović bio kandidat, jer je ad hok savez na čijem je čelu bio Lekić ostvario veoma loš rezultat na parlamentarnim izborima.

„Rampa Njemaca"

Rad opozicije u Vladi izbornog povjerenja očigledno nije impresionirao ni predstavnike međunarodne zajednice koji su, ako ne pomogli, makar kumovali formiranju takvog jednog političkog eksperimenta.

Tako je uticajni član stranke Angele Merkel, Ginter Krihbaum nedjelju dana pred izbore upozorio da ulazak opozicije u Vladu mora ostati izuzetak.

- U specifičnoj situaciji u kojoj se nalazi Crna Gora može biti prikladno ustupiti ključne resore poput Ministarstva finansija i Ministarstva unutrašnjih poslova opoziciji, između ostalog i kao odraz želje Vlade da postigne nacionalni konsenzus. Međutim, svaka funkcionalna demokratija traži jaku vladu i jaku opoziciju. Obje funkcije moraju biti i ostati razdvojene, a ulazak opozicije u vladu može, shodno tome, biti samo izuzetak - rekao je šef Odbora za evropske poslove njemačkog Bundestaga Ginter Krihbaum.

Rad opozicije u Vladi izbornog povjerenja očigledno nije impresionirao ni predstavnike međunarodne zajednice

Da neće biti nove vlade izbornog povjerenja ili neke šire koalicije, nagovijestio je i poslovično oprezni kandidat za mandatara Duško Marković, koji je saopštio da opozicija ulaskom u Vladu nije iskoristila „pruženu priliku".

Tako da su na kraju izborne utakmice i pred formiranje nove izvršne vlasti opoziciji ostala na raspolaganju dva scenarija.

Po jednom, „građanska opoziciona struja" bi se priklonila politici Demokratskog fronta i podržala ulične protestne šetnje, odbacujući ulazak u parlament. Kratkoročno, to može opoziciju držati na okupu, ali je veliko pitanje da li bi imalo efekta jer, izvjesno je, neće biti bitnije podrške međunarodne zajednice, koja DF smatra eksponentima ruske politike. Najviše bi, u tom slučaju, rizikovali Krivokapić i Rakčević, jer njihovo biračko tijelo, ma koliko bilo protiv vlasti Mila Đukanovića, teško da bi „progutalo" gušenje bilo kakve prepoznatljivosti dojučerašnjih suverenista.

Drugi scenario podrazumijeva da se opozicija pregrupiše, da Socijaldemokratska partija i URA ipak uđu u parlament radi izvjesnog glasanja o priključenju NATO-u. U tom slučaju, teško je povjerovati da bi Lekićev Ključ ili Milićev SNP tek tako ostali sa Demokratskim frontom na ulicama. Takav potez dijela opozicije neminovno bi doveo i do preispitivanja stranačkih politika i, svakako, nekih kadrovskih promjena u vrhu.

Koji će opozicioni scenario biti realnost, znaće se u narednih dvadesetak dana, ali se čini da - uprkos dobrom izbornom rezultatu i osvojenih 39 poslaničkih mjesta - nema realnih uslova da se oktobarski poraz pretvori u opozicionu pobjedu. Makar ne - demokratskim političkim sredstvima. **Nenad ZEČEVIĆ**

Predsjednik Upravnog odbora CEMI-ja o dešavanjima na sjednici Državne izborne komisije

Vujović: DIK je mrtva institucija, Dedović odolio medijskoj harangi

PODGORICA - Predsjednik Upravnog odbora Centra za monitoring Zlatko Vujović ocijenio je da je član Državne izborne komisije iz civilnog sektora Vlado Dedović jedini od svih članova te institucije glasao u skladu sa zakonom. Vujović je dodao da se pokazalo da je DIK mrtva institucija, jer se u njoj glasalo po partijskom nalogu, a ne po zakonima, a da je Dedović odolio medijskoj harangi.

- Način imenovanja, smjene, odlučivanja ogromnog broja članova DIK-a predstavlja poraz vladavine prava. Jedino je Vlado Dedović, predstavnik civilnih organizacija, glasao u skladu sa zakonom, a svi drugi, gotovo uvijek, isključivo po partijskom nalogu - kazao je Vujović komentarišući dešavanja u Državnoj izbornoj komisiji na dan kada su utvrđeni konačni rezultati izbora.

Prema njegovim riječima, predstavnik NVO sektora „štrči" u odnosu na ostale, pa je DPS bijesan na njega kada ne može da progura u DIK-u ponavljanje glasanja na dijelu biračkih mjesta u Budvi i time promijeni ishod izbora ili kada ne može ponavljanjem glasanja u Ulcinju da dođe do još jednog poslanika vladajuće koalicije.

- S druge strane, DF je bijesan jer Dedović, poštujući zakon, glasa za preliminarne, odnosno finalne rezultate izbora koji su prije toga, na dva nivoa, potvrđeni potpisima predstavnika opozicije, i to u svim opštinama, odnosno u svim biračkim odborima. Pa što su ih predstavnici opozicije potpisivali ako nijesu ispravni? Što nijesu uložili prigovore, kad su imali na raspolaganju pritisaka može glasati u skladu sa zakonom.

Zlatko Vujović

- Porazan je način kako se „neposlušni" članovi povlače iz rada, smjenjuju, zamjenjuju, te kako se postavljaju lica bez istinskih kvalifikacija. To je mrtva institucija. Ona nije bila sposobna da sprovodi radnje koje su joj date u nadležnost. Nažalost, ona je postavljena na način na koji ne može funkcionisati. Treba obratiti pažnju na još jednu stvar, a to je da predstavnici partija ističu da je partija odlučila kako će glasati član. Svi predstavnici partija su srušili tu instituciju. Niko ne priča o zakonima, već o partijskim stavovima - naveo je Vujović.

Kada je riječ o slučaju povlačenja ovlašćenja predstavnika liste Demokratskog saveza Albanaca Klimenta Camaja i Bafte Mavrić, s obzirom da je navedeno od Nikole Camaja da je njegov potpis falsifikovan, Vujović smatra da je potrebno da Specijalno državno tužilaštvo istraži slučaj. **N.Z.**